

Twaalf artikelen bij Samen Jong

Inspiratiedag Classis Fryslân 22 april 2023 De Westereen

Wim Beekman, classisdominee

Ik geloof in kerken die Samen Jong zijn. En ben in mijzelf op zoek gegaan naar stukjes van mijn geloof daarin. Twaalf heb ik er gevonden. Mijn 'twaalf geloofsartikelen bij Samen Jong', zal ik maar zeggen. Niet te verwarren met de 'Twaalf artikelen van mijn geloof', dat is de basis die eronder ligt.

I *Ik geloof in de kerk van 'samen'.*

Niet een kerk waarin de jongeren met elkaar jong zijn, en de ouderen met elkaar oud. En dan onderling touwtrekken wie er hoeveel ruimte krijgt. Maar waarin jong en oud 'samen' zijn. Met oprechte aandacht en liefde voor elkaar. Zoals jongere Rieneke Siemensma schreef in het Friesch Dagblad: „Hopelijk word ik niet een project van de kerk, of zo. Waar ik behoefte aan heb, is dat ouderen mij vertellen over de steun en de troost van hun geloof vroeger en in deze tijd, wie God in hun leven is, en wat Hij in hun leven betekent. En ik hoop dat zij van mij willen weten hoe belangrijk mijn geloof voor mij is. Dat we ons even niet met al de kerkelijke rompslomp hoeven bezighouden, maar wat het belangrijkste is, echt samen kunnen delen.”

II

Ik geloof ook in de kerk van 'jong'.

Niet als jongeren en ouderen samen oud, maar samen jong. Meer ruimte voor 'jong' alstublieft. Ik geloof dat de kerk zal veranderen. Van een vergrijsde kerk met daarin ook een eigen jeugdhonk voor jongeren, naar een verjongde kerk met daarin ook een ruimte voor ouderen. Wel hoop ik dat er tussen al het jongvolk ook nog een eigen plekje voor mij en mijn leeftijdsgenoten zal blijven. Met hopelijk respect en begrip voor al die grijze bollen die met zoveel hartverwarmende inzet zo lang de kerk op hun schouders hebben gedragen. En niemand hoeft bang te zijn dat ik niet uit mijn bejaardenhonk kom, ik ben nu ook al liefst op die plaatsen waar onze kinderen en kleinkinderen en hun leeftijdsgenoten zijn.

III

*Wij zijn meer en meer Samen Oud nu. Ik geloof dat dit **niet de schuld is van de kerken** is.*

De kerken doen het niet verkeerd, geloof ik. Wij doen gewoon wat we altijd deden: onze uiterste best kinderen, jongeren en hun jonge ouders te bereiken. En waar dat niet lukt, lukt dat niet in heel de samenleving. Politieke partijen, vakverenigingen, verenigingsleven, fanfare en kerkkoor, vogelwacht en paardenstamboek, sportvereniging, kranten en omroepen – alle zijn wij meer of minder 'Samen Ouder'. Dat leed van buurman troost niet, maar verlost ons wel van het gevoel dat wij falen. In rap tempo verandert iets in onze samenleving: Jongeren sluiten zich nauwelijks meer voor vast aan bij de organisaties die voor oudere generaties zo belangrijk waren. Dat is verdrietig, en zorgwekkend voor die oudere generaties, maar niet hun schuld.

IV

*Ik geloof ook dat het **niet de schuld is van jongeren** dat de kerk niet Samen Jong is nu.*

50-minners doen het niet verkeerd, zijn niet verkeerd. Zij zijn wie ze zijn: kinderen van onze tijd. Waarin het licht valt op de enkeling. Het individu staat nu in het midden, niet meer de groep waartoe we behoorden. De enkeling neemt nu anders deel aan organisaties om hem of haar heen. De mens van nu is anders trouw dan de mens van vroeger. Dat is niet goed, dat is niet slecht, dat *is*. En 'foei!' roepen helpt niet.

Begrijpen wel, dat is het begin van een manier om met elkaar om te gaan nu. 50-minners zijn 'nomaden'. Zij vestigen zich niet voor vast. Zij horen niet bij één stal, en één boerderij, met elkaar binnen één hek. Zij zwerven in de wijde vlakte van bron tot bron. Op z'n Fries gezegd: Zij zijn 'skûtsje' volk. Hebben wel vanouds ergens een thuishaven, maar varen rond naar vreemde havens waar zij iets brengen of iets halen kunnen. De 50-minner is 'Oeral Thús'.

V

*Ik geloof dat de vaste kerk een **vloeiende kerk** zal worden.*

Als wij dan niet het probleem zijn, en de 50-minners ook niet, waar ligt het probleem dan wel? Ik geloof dat het probleem is dat de kerk van nu niet meer past bij de 50-minner van nu. Wij, de 50-plussers, zijn nog van de 'abonnementkerk'. Waar je een vast abonnement op hebt van de doop tot aan je dood. Je wordt erin geboren, erin gedoopt, je doet er belijdenis is, trouwt erin, laat er je kinderen in dopen, bent er een of meer periodes ambtsdrager, draagt er je ouders uit weg, en wanneer je sterft word je er zelf uit weggedragen. Al die tijd doe je mee, betaal je mee, vier je mee, draag je mee. Je komt, dat is een vanzelfsprekendheid.

Deze 'vaste kerk', met zijn stevige organisatie, ambten, structuren, bezittingen, financiering, is niet meer van belang voor de 50-minner. Deze kiest, per keer en per periode, voor een vloeiende kerkvorm. Soms voor een 'zo nu en dan deelname' aan een kerk, soms voor de één en dan weer voor de ander, soms voor meerdere kerken tegelijk, soms voor geen kerk.

Ik geloof, lieve mensen, dat wij onze organisatie, onze regels en gewoonten, van laag tot hoog, hierop zullen gaan aanpassen. En is dat niet vandaag, dan zal dat morgen zijn.

VI

*Ik geloof dat bij Samen Jong de **beleving centraal** staat.*

Voor een jongere is het vaste bouwwerk van de kerk, met hechte organisatie, stevige regels, vaste gewoonten, vertrouwde structuren, niet echt van belang. Een jongere komt in de kerk voor God. En voor wat de band met God voor haar of hem betekent. Niet alleen in de kerk, maar vooral ook in het dagelijks leven buiten de kerk. De grote vraag van de jongere is: 'Hoe zal ik vandaag leven met God?' Een jongere wil, meer dan een oudere, voor wie het geloof vanzelfsprekend is, een antwoord krijgen op de vraag 'Wie is God voor mij, en wie ben ik voor God?' En wil misschien het allermeest de troost beleven en de bemoediging die nodig is om staande te blijven in de onzekerheden en crises die het leven buiten en binnen de eigen persoon met zich meebrengt in deze tijd en cultuur. Wat er ook gebeurt en gedaan wordt in de kerk: wat daar aan de orde is moet voor de jongere vooral het eigen verhaal zijn. Kortom: Hij of zij moet eigen hart en ziel daarin beleven. Onze ouden noemden dat 'bevinding'.

VII

'Samen' Jong houdt in dat de relatie van groot belang is.

Na beleving is voor jong-volwassenen de relatie is van groot belang. Zichzelf als jongere thuis voelen in de kerk, lukt alleen als zij zich in Gods huis en in de gemeenschap sámen jong voelen. Het is voor jongeren belangrijk dat zij gekend worden, dat zij de anderen kennen, dat medegelovigen een relatie met hen opbouwen, dat zij met hen een band hebben. En dat de dominee of pastor hen persoonlijk kent, en andersom. Of er een vertrouwelijke band is met elkaar, maakt het verschil.

Jong-volwassenen willen liefst ook met elkaar, dat wil zeggen als groep(je), deelnemen aan het kerkelijk leven, verantwoordelijkheid dragen als vrijwilliger of ambtsdrager. 'Alleen Jong' vervreemdt, 'Samen Jong' verbindt.

VIII

*Ik geloof dat Samen Jong zijn ruimte maakt voor **verschillen**.*

Jongeren zijn verschillend. Ouderen zijn verschillend. Wij proberen in onze Friese gemeenten elkaar niet uit te sluiten, maar vast te houden, over verschillen heen. De tijd van koekoek-eenzang is voorbij. Onze kleiner wordende gemeenten bestaan uit verschillende gelovigen: klassiek hervormden, actief gereformeerden, gedreven evangelicalen, orthodoxen en liberalen, orgelminners en band-belijders, liturgie-aanhangers en praise-liefhebbers. En 50-minners zijn enkelingen die graag hun eigen keuze maken. Dus zal de kerk ruimte moeten maken voor meerdere vormen naast elkaar. Meerdere vieringen op één zondag als we daar groot genoeg voor zijn. Of verschillende kleuren vieringen op navolgende zondagen. En een gedifferentieerd aanbod van activiteiten door de week. Daarin zullen jongeren zich meer vloeiend kunnen invoegen.

IX

*Ik geloof in een kerk die **niet enkel kerk is in de kerkdienst op zondag**.*

Als er één ding duidelijk is geworden in coronatijd, dan is het dat voor jong volwassenen de zondagmorgen heilig is. Zij hebben drukke banen, dynamische gezinnen en een actief sociaal leven. De zondagmorgen bleek een welkome quality-time voor wat volgens Calvijn de eerste en hoogste vorm van kerkzijn is: het eigen gezin. Dus is het voor hen gewenst dat vieringen en bijeenkomsten niet alleen op zondagmorgen plaatsvinden. Voor hen is de kerkdienst sowieso niet de enige en belangrijkste vorm van kerkzijn. Een Samen Jong kerk zal dus creatief zijn, en ruimte zoeken voor vormen van ontmoeting en/of viering door de week.

X

*Ik geloof in een kerk die **voorrang geeft aan de jongeren**.*

In de beweging 'Samen Jong' die zich meer en meer door onze kerken verspreidt, is één van de belangrijkste kernwaarden: *Geef prioriteit aan de jongeren*. 'Vraag je bij alles allereerst af hoe je het kunt afstemmen op de jongeren, en hoe je hen erin kunt betrekken. Vind zoveel mogelijk hun golflengte in je activiteiten. En luister naar hen. Heb hart voor jongeren. Houd van hen zoals je houd van je kinderen en je kleinkinderen, zoals een kleuterjuffrouw houdt van haar kleuters.'

Blijft er dan ook ruimte over voor Wim Beekman? Ik hoop van wel. Maar dat mag van mij best een bescheiden ruimte zijn. 'Zij moeten wassen, ik moet minder worden.' Natuurlijk hoop ik dat zij mij zullen betrekken, om advies vragen, respecteren, en mij proberen te bieden wat ik nodig heb. In de Bijbel zijn de oudsten de mensen die 'in de poort zitten'. Daar lopen zij niemand in de weg, en als men wil, kan men naar hen toekomen en hen om advies of hulp vragen.

XI

*Ik geloof aan een kerk die **de sleutel durft overdragen aan jongeren.***

Ook dit is één van de kernwaarden in de beweging van Samen Jong. Durf bestuursverantwoordelijkheid over te dragen. Hierin word ik geïnspireerd door de Friese politiek, gemeentelijk en provinciaal. Op de affiches bij de verkiezingen van de afgelopen jaren kijken ineens jonge gezichten, uit verschillende politieke partijen, mij aan. Ik hoor ook van politieke bestuurders die een stap terugdoen en aan jongeren het stokje overdragen. En dan natuurlijk met hun tenen krom in de schoenen zitten, omdat zij zien dat de jonge garde het allemaal anders doet. En komt dat dan wel goed? Ja het komt wel goed. Jonge wethouders, jonge gedeputeerden, soms zelfs net zo jong als Jezus was – 30 – , kiezen hun eigen weg. En doen dat goed.

We zullen wel ons best moeten doen om jongeren te vinden die het stokje willen aannemen. Dat doen ze enkel als ze met een grotere groep zijn. En als ze zeker weten dat zij de bevoegdheden die ertoe doen in handen krijgen, en dat de ouderen daar afstand van willen doen.

XII

*Ik geloof in een kerk die leeft uit **vertrouwen.***

Ik besef dat ik u de laatste antwoorden niet zal geven, u niet het ei van Columbus kan bieden, en geeft toe dat ik wel eens wakker lig van de toekomst van onze stuk voor stuk gouden kerken in onze Friese classis. Maar echt donker worden, wil het niet bij mij. Ik houd van onze kerk, en van onze 230 Friese kerkelijke gemeenten. Zij zijn een bron van bemoediging en troost, van inspiratie en barmhartigheid, voor en achter de voordeur. Zij bidden, lezen, zingen en vertellen Gods verhalen, waarmee we kunnen leven en kunnen sterven. Lieve mensen, waar ik leef uit vertrouwen, leef ik uit vertrouwen in u. U zult, op welke wijze dan ook, de Godslamp in uw gemeenschappen brandend houden.

Ik leef ook uit het vertrouwen in onze jongeren. Welke wegen zij ook kiezen, zij zullen, misschien met kleine aantallen, en zeker op hun eigen wijze, de kerk van Christus dienen, en dragen. Want al denken ze, in mijn ogen, soms misschien wat klein over de kerk, zij denken groot over God.

Het meest leef ik uit vertrouwen in God zelf. *Hij laat niet varen het werk van zijn handen.* Wij ervaren nu in onze kerken dat er een deur dichtgaat, maar wij leven uit vertrouwen dat God altijd weer een of meer ramen op een andere plaats zal openen.

We moeten alleen nog ontdekken welke dat zijn.